

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата медичних наук, доцента, доцента ЗВО кафедри педіатрії № 1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова *Мазулова Олександра Васильовича* на дисертаційну роботу аспірантки кафедри педіатрії № 2 *Вовчук Ольги Олександрівни* на тему «Сепсис у дітей з негоспітальною пневмонією», представлену до захисту у разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.155 при Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, що утворена згідно наказу ректора ЗВО ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 24 від 05 лютого 2026 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 7 від 05 лютого 2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «Педіатрія»

1. Ступінь актуальності обраної теми.

Проблема раннього виявлення сепсису в дітей із негоспітальною пневмонією (НП) є надзвичайно актуальною в сучасній педіатрії у зв'язку з високою частотою ускладненого перебігу захворювання та ризиком розвитку органної дисфункції. Попри впровадження сучасних критеріїв діагностики сепсису, питання підвищення чутливості ранньої стратифікації ризику залишається відкритим.

У зв'язку з цим актуальним є пошук додаткових лабораторних маркерів, які могли б підвищити чутливість ранньої діагностики та доповнити стандартні клініко-лабораторні критерії оцінювання тяжкості стану. Вивчення прогностичної ролі секреторного інгібітора протеази лейкоцитів (SLPI) у дітей із НП відповідає сучасним напрямкам досліджень механізмів системної запальної відповіді та раннього сепсису.

Таким чином, обрана тема є актуальною, науково обґрунтованою та має практичне значення для вдосконалення ранньої діагностики сепсису і прогнозування перебігу НП у дітей.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Формулювання мети дослідження є коректним та повністю відповідає темі дисертаційної роботи. Поставлені завдання логічно впливають із мети та забезпечують її досягнення. Застосовані здобувачкою методи дослідження повністю відповідають меті й завданням роботи та включають клінічні, лабораторні та статистичні методи дослідження. Вибірка дослідження є достатньою за кількістю та характеризується якісною репрезентативністю для отримання достовірних результатів. Для аналізу отриманих даних використано сучасні загальноприйняті методи математичної статистики, які забезпечують належний рівень достовірності та об'єктивності результатів дослідження. Огляд наукової літератури ґрунтується на аналізі 222 джерел, з яких 19 сучасних вітчизняних та 203 — зарубіжних, що свідчить про ґрунтовне опрацювання публікацій та вміння здобувачки критично аналізувати наукову інформацію. Дисертаційна робота проілюстрована таблицями та рисунками, достатній для повного табличного та графічного представлення результатів дослідження, що забезпечує наочність і логічність викладу матеріалу. Сформульовані висновки дисертації повністю відповідають поставленим завданням та відображають основні положення роботи. Результати дисертаційного дослідження опубліковано у 9 наукових працях, серед яких 4 статті у фахових наукових виданнях, що відповідають вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, 2 статті у виданнях, індексованих у міжнародній наукометричній базі Scopus, 2 статті у фахових виданнях України категорії Б, а також 5 публікацій у матеріалах науково-практичних конференцій. Усі опубліковані праці є сучасними науковими роботами та повністю відображають основні положення дисертаційного дослідження.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Отримані результати дисертаційного дослідження суттєво розширюють сучасні уявлення про патогенез НП у дітей та механізми формування сепсису. У дисертаційній роботі отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають самостійну наукову новизну. Уперше в Україні в педіатричній когорті дітей із НП доведено прогностичне значення високого рівня SLPI у сироватці крові як маркера раннього септичного ризику. Встановлено чіткий взаємозв'язок між підвищенням рівня SLPI та наявністю і тяжкістю сепсису, а також з показниками системної запальної відповіді та органної дисфункції. У дисертації вперше обґрунтовано доцільність включення SLPI до алгоритмів ранньої стратифікації ризику сепсису у дітей із НП та показано його додаткову прогностичну цінність у поєднанні з клінічними, лабораторними показниками та шкалою Фенікс. Отримані результати дозволили поглибити уявлення про роль SLPI у механізмах системного запалення та формування сепсису в педіатричній практиці. У дисертації вирішено всі поставлені завдання, проведено ґрунтовний, послідовний і всебічний аналіз отриманих даних, сформульовано висновки, які є повними, логічно обґрунтованими та безпосередньо впливають із результатів дослідження. В опублікованих наукових працях здобувачки повністю викладені результати дисертаційного дослідження, основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основні методи дослідження, використані здобувачкою у дисертаційній роботі, базуються на аналізі значного масиву сучасних вітчизняних і зарубіжних джерел наукової літератури, зокрема провідних досліджень із проблеми НП та сепсису у дітей, опублікованих у рецензованих фахових виданнях. Результати дослідження отримані на підставі обстеження

достатньої кількості дітей із НП та практично здорових дітей контрольної групи. Дисертаційна робота має чітко сформульовані мету та завдання, які послідовно реалізовані в процесі дослідження, що виконане на основі коректної методології та виваженого клінічного дизайну, що відповідає загальним принципам наукового пізнання, вимогам доказової медицини та біоетичним принципам проведення медичних досліджень. Отримані результати, наукові положення та висновки ґрунтуються на чіткій методології, достатньому обсязі досліджуваної вибірки та логічно впливають із поставлених завдань дослідження. Групи дослідження сформовані коректно, що забезпечує можливість їх обґрунтованого статистичного порівняння. Методи збору клінічних і лабораторних даних, а також методи математичного аналізу й статистичної обробки відповідають поставленим завданням та є загальноприйнятими у сучасних наукових дослідженнях. Таким чином, отримані здобувачкою результати, сформульовані наукові положення та висновки є науково обґрунтованими, достовірними та мають значущу наукову цінність.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Поставлені наукові завдання в дисертаційній роботі повністю розв'язані та реалізовані на належному науковому рівні. Для вирішення кожного із завдань здобувачкою обрані адекватні та оптимальні методи дослідження, що забезпечили отримання достовірних і науково обґрунтованих результатів. Для обробки отриманих даних у роботі використано сучасні методи математичної статистики, які дали можливість провести комплексний аналіз клінічних і лабораторних показників, тож статистична обробка первинного матеріалу виконана коректно, підтверджено статистичну значущість отриманих результатів. Здобувачка здійснила ґрунтовний огляд сучасної наукової літератури та провела зіставлення власних результатів із даними вітчизняних і зарубіжних

досліджень, що дозволило об'єктивно оцінити місце отриманих результатів у сучасному науковому контексті. Вважаю, дисертаційна робота виконана на високому науковому рівні, а здобувачка продемонструвала належний рівень оволодіння методологією наукової діяльності, що підтверджує її кваліфікацію як сучасного наукового дослідника.

6. Теоретичне і практичне значення отриманих результатів дослідження.

Результати даного дисертаційного дослідження розширюють сучасні наукові уявлення щодо ранньої діагностики сепсису у дітей із НП на основі комплексної оцінки клінічних показників та лабораторних маркерів системної запальної відповіді, зокрема рівня SLPI. Отримані дані поглиблюють розуміння ролі SLPI в патогенезі системного запалення та формуванні септичних станів у педіатричній практиці.

Результати аналізу клініко-лабораторних показників обґрунтовують доцільність використання рівня SLPI як додаткового прогностичного маркера для ранньої стратифікації ризику сепсису у дітей із НП, зокрема в поєднанні зі шкалою Фенікс. Це створює передумови для вдосконалення діагностичних алгоритмів та оптимізації клінічного прийняття рішень на ранніх етапах захворювання.

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідних робіт кафедри педіатрії №2 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова в межах виконання науково-дослідних тем: «Удосконалення діагностики, лікування та визначення прогнозу різних соматичних та орфанних захворювань у дітей», № державної реєстрації 0119U000327 (2020–2024); «Надання медичної допомоги дітям із загальними та рідкісними захворюваннями на засадах доказової медицини», № державної реєстрації 0124U001369 (2024–2028).

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційного дослідження доцільно рекомендувати для подальшого впровадження в науковий і навчальний процес медичних закладів вищої освіти при викладанні дисципліни «Педіатрія», а також суміжних клінічних дисциплін. Отримані здобувачкою результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності закладів охорони здоров'я України, зокрема при веденні дітей із НП з метою ранньої стратифікації ризику розвитку сепсису та оптимізації діагностичних і лікувальних підходів.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

За результатами перевірки матеріалів дисертаційної роботи встановлено відсутність ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів дослідження. Не виявлено маніпуляцій із текстом, зокрема з використанням алфавітів, пробілів або прихованого тексту. Рукопис дисертації перевірено на наявність можливих порушень правил академічної доброчесності із застосуванням програмного засобу «StrikePlagiarism», оригінальність роботи склала 97,60%. Виявлені текстові співпадіння пов'язані з використанням загальнонавчаних наукових термінів, стандартних формулювань та власних публікацій здобувачки, при цьому всі запозичення коректно оформлені та містять посилання на відповідні першоджерела. Подані до захисту наукові результати є власним науковим напрацюванням здобувачки, а текст дисертаційної роботи є оригінальним та відповідає вимогам академічної доброчесності.

9. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Вважаю, що дисертація **Вовчук Ольги Олександрівни** на тему «Сепсис у дітей із негоспітальною пневмонією», що подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань **22 «Охорона здоров'я»** за спеціальністю **228 «Педіатрія»**, є завершеною, самостійною кваліфікаційною

науковою працею, яка містить нові науково обґрунтовані результати та дозволяє розв'язати актуальну науково-практичну задачу сучасної педіатрії — удосконалення ранньої діагностики та прогнозування перебігу сепсису у дітей із НП на основі комплексної оцінки клінічних показників, лабораторних маркерів системної запальної відповіді із залученням SLPI як додаткового прогностичного маркера. За своєю актуальністю, методологічним підходом до вирішення поставлених завдань, науковою новизною та практичним значенням отриманих результатів дисертаційна робота виконана на високому науково-методичному рівні. Отримані в ході дослідження результати мають вагомим значення для сучасної педіатрії, є науково обґрунтованими та підтверджені відповідними матеріалами дослідження.

Дисертаційна робота у повній мірі відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, визначеним у «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з постановами КМ України № 341 від 21 березня 2022 р., № 502 від 19 травня 2023 р. та № 507 від 3 травня 2024 р.), та оформлена відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Вовчук Ольга Олександрівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «Педіатрія».

Рецензент

**к.мед.н., доцент ЗВО
кафедри педіатрії № 1
Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова**

Олександр МАЗУЛОВ